

ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ БІЗНЕС-ДІЯЛЬНОСТІ

Психологія бізнесу – це науково-прикладна галузь психологічної науки, що займається вивченням психологічних закономірностей діяльності бізнесмена та їх впливом на функціонування економічних та соціокультурних систем, досліджує поведінку підприємця в процесі використання матеріальних і людських ресурсів, а також міжособистісні стосунки, що склалися в процесі діяльності. Розуміння психологічного змісту бізнес-діяльності - знання психологічних особливостей людей, вплив різних аспектів взаємодії людей на результат їх спільної діяльності, особливості поведінки і спілкування індивідів в бізнес-середовищі, розуміння функціонування та розвитку соціально-економічних систем - зумовлено існуючими вимогами практики.

Основними психологічними проблемами бізнесу є наступні.

Діяльність і особистість бізнесмена: структура бізнес-діяльності, психологія успіху в бізнесі, психологічні аспекти прийняття рішень тощо.

Організація як інструмент бізнесу: психологія управління персоналом, організаційна культура, розвиток, комунікації, навчання в організації. На сьогодні людина в організації відчуває підвищене напруження, характерне для діяльності в екстремальних умовах, коли від працівника вимагаються значні вольові зусилля. Сучасний бізнесмен має не просто орієнтуватися у психології людей, а повинен володіти психологічними знаннями, вміннями вирішувати соціальні питання, формувати сприятливий морально-психологічний клімат для високопродуктивної праці людей та створювати у колективі атмосферу творчого пошуку. Актуальність питань психології бізнесу якнайбільше відчувається зараз, під час війни, коли гостро постала проблема негативного психологічного стану працівників. Через психологічну нестабільність люди потребують підтримки керівника, допомоги у відновленні працездатності та ефективності, взаємодії у колективі, підвищення командного рівня мотивації та залученості. У співпраці з психологом можна визначити, які формати психологічної підтримки (групові, індивідуальні) стануть найефективнішими та сприятимуть нормалізації психологічного стану працівників. Це можуть бути:

– психоосвітні вебінари, де у форматі онлайн-зустрічей психолог розповідає про стани, які зараз проживає кожен (страх, тривога, панічна атака тощо), чому вони виникають, як проявляються та як з ними впоратися самостійно або як допомогти близьким, які перебувають у подібних станах;

– командні зустрічі: на них психолог фокусується на оцінці командної резильєнтності, тобто здатності кожного окремого працівника та команди загалом впоратися зі складними життєвими подіями та відновитися після труднощів чи стресу;

– індивідуальні консультації, на яких будь-хто з команди може отримати консультацію психолога;

– командні заходи - загальнокомандні активності для підтримки морального духу колективу.

Взаємовідносини бізнесу та суспільства: проблеми соціальної відповідальності бізнесу, взаємодії з діловими партнерами, споживачами, соціально-економічне та культурне середовище бізнесу, чинники економічного розвитку, імідж бізнесу і бізнесмена в суспільстві.

В умовах протистояння російській агресії український бізнес змінює свою діяльність. Якщо раніше основним мотивом організації була економічна ефективність (досягнення максимального прибутку), то на сьогоднішній момент мотив полягає в тому, щоб зробити якомога більше для українського суспільства, країни та наблизити перемогу. Саме під час війни українські компанії не скасовують свої плани, а об'єднують зусилля, продовжують працювати та створювати нові продукти, які допомагають тисячам українців. «Нова Пошта» реалізовує соціальний проєкт «Гуманітарна пошта України». Компанія «Термоплюс», що до війни виготовляла двері, ворота та меблі, тепер скерувала виробничі потужності на потреби української армії. Команда харківського підприємства переїхала на захід України та об'єдналася із місцевим бізнесом у «Львівський оборонний кластер». Повний цикл виробництва бронешитів для військових організували на кількох підприємствах, виробництво яких раніше не було пов'язане з війною. Згідно із дослідженнями фахівців ТОВ «Експерт салюшн», вітчизняні підприємці відмовляються користуватися популярними сервісами країни-агресора, визначні світові корпорації розривають контракти, закриваються мережеві готелі та ресторани. Сучасний прогресивний світ готельно-ресторанних послуг не підтримує програмні інструменти країни-загарбника, саме тому звертається не до сервісів та програм російського походження, а до українських та світових аналогів.

Таким чином, в психології бізнесу виділилися такі основні рівні аналізу бізнесу: особистісний, соціально-психологічний, соціологічний. А бізнес з психологічної точки зору може розглядатися в різних аспектах: як особлива діяльність, спрямована на отримання прибутку і висуває певні вимоги до особистості діяча; як організація (група людей), має свої закономірності виникнення і функціонування; як соціальний інститут, який надає істотний вплив на соціальні структури і порядок у суспільстві, соціалізацію громадян і стандарти суспільної поведінки.